اخبار

۵ هزار کیلومتر ایل راه عشایری مرمت شد

فرخ نژاد- امسال پنج هزار کیلومتر ایل راه عشایری خراسان جنوبی به‌سازی و مرمت شد.
رئیس اداره برنامه‌ریزی و فناوری اطلاعات اداره کل امور عشایری گفت: اوج کار این امور در زمینه مرمت و به سازی ایل راه ها اسفند و فروردین است زیرا بیشتر بارندگی های سیل آسا و مخرب در این دو ماه اتفاق می افتد.
به گفته «موسی ابراهیمی» اگر بارندگی ها مانند سال های قبل باشد حدود دو هزار تا دو هزار و ۵۰۰ کیلومتر از مسیرهای تردد عشایر نیاز به مرمت و به سازی خواهد داشت. وی مجموع منابع اعتباری مصوب برای ارائه خدمات به عشایر استان را برای امسال ۱۰۷ میلیارد و ۲۲۰ میلیون ریال از محل منابع مختلف اعلام کرد و گفت: برای تامین منابع آب عشایر که شامل مرمت چشمه، چاه های مالداری و... است امسال ۵۲ میلیارد و ۸۷۵ میلیون ریال در نظر گرفته شده است، همچنین از این محل برای تامین آب هفت هزار خانوار عشایری به صورت سیار نیز ۲۰ میلیارد و ۷۸ میلیون ریال اختصاص یافت.
وی اعتبار ساختمان های اداری و انبارهای ذخیره علوفه را از محل منابع اعتباری مصوب امسال هشت میلیارد و ۱۲۰ میلیون ریال دانست و ادامه داد: برای ترویج مصرف سوخت های فسیلی شامل نفت سفید و مایع که برای سه هزار و ۵۷۰ خانوار تامین می شود از محل منابع اعتباری امسال یک میلیارد و ۵۹۰ میلیون ریال مصوب شد.

• ۳ میلیارد ریال برای تجهیزات

این مقام مسئول اعتبار لحاظ شده برای خرید تجهیزات و ملزومات استفاده از انرژی های نو مانند فانوس های خورشیدی، تلمبه های بادی و... را سه میلیارد و ۷۹۰ میلیون ریال اعلام کرد و گفت: مرمت و نگهداری ایل راه های عشایری که امسال حدود شش هزار کیلومتر است به ۱۳ میلیارد و ۸۹۰ میلیون ریال اعتبار نیاز دارد. «ابراهیمی» سهمیه اعتباری آموزش و ترویج عشایر را برای امسال دو میلیارد و ۳۸۰ میلیون ریال دانست که با این میزان منابع در نظر گرفته شده برای پنج هزار و ۹۰۰ نفر روز باید کلاس آموزشی و ترویجی برگزار شود. وی با بیان این که ۱۰ روز دیگر میزان تخصیص بودجه امسال مشخص می شود افزود: به طور میانگین منابع مصوب امور عشایری در سر فصل های مختلف در این مدت حدود ۳۹ تا ۴۰ درصد تخصیص داشته است. وی اشاره ای به توزیع نهاده های کشاورزی توسط بخش خصوصی برای جامعه هدف عشایر دارد که امسال توسط این بخش حدود ۳۵ هزار تن نهاده های دامی توزیع شده که شامل جو، کنسانتره و... است.
وی جمعیت عشایری استان را ۱۵۱ هزار و ۶۷۶ خانوار در قالب ۸۱ هزار نفر اعلام کرد و با اشاره به سرشماری جمعیت عشایری در سال ۸۷ افزود: سال آینده هم این سرشماری انجام خواهد شد.
رئیس اداره برنامه ریزی و فناوری اطلاعات اداره کل امور عشایری استان با اشاره به شرایط بد خیم خشکسالی در استان افزود: به طور قطع استمرار قهر طبیعت در کاهش و مهاجرت جامعه عشایری به روستاها و شهرها تاثیر گذار بود اما آمار قطعی از جمعیت مهاجر عشایر استان در دست نیست.

• کاهش جمعیت دامی

به گفته وی به طور حتم ماندگاری خشکسالی سبب کاهش جمعیت دامی عشایر هم شده است هر چند این آمار هم قطعی نیست اما بر اساس سرشماری سال ۸۷ جمعیت دامی عشایر استان یک میلیون و ۵۰۰ هزار راس بود که اکنون به یک میلیون و ۲۰۰ هزار راس رسیده است.
از سوی دیگر این مسئله هم قابل تامل است که در گذشته جوانان عشایر از انجام امور دامداری و دامپروری گریزان بودند اما یکی دو سال است که با طرح هایی که امور عشایری برای حمایت از دامپروری اجرا کرده است رغبت این قشر هم به انجام امور دامداری بیشتر شده است.
وی از پرداخت ۷۲ میلیارد و ۳۰۰ میلیون ریال تسهیلات قرض الحسنه اشتغال زایی به ۱۱ شرکت تعاونی و ۴۵۸ خانوار از عشایر استان خبر داد و گفت: برای تکمیل زنجیره گوشت قرمز و پرواربندی هم امسال ۱۳۵ میلیارد ریال به استان ابلاغ شده است که برای دریافت این منابع تسهیلاتی ۶۱۵ متقاضی به بانک ها معرفی شدند. همچنین به تازگی ۴۰ میلیارد ریال دیگر هم از این محل به استان ابلاغ شده است که در حال شناسایی و احصای متقاضیان و معرفی آن ها به بانک هستیم.

کوچ بهاره یک ماه به تاخیر افتاد

نیمی از عشایر استان تشنه‌اند

فرخ نژاد- آثار حضور دو دهه ای آن را بیشتر از هر قشری در خراسان جنوبی، عشایر چشیده اند زیرا در سال هایی که قهر طبیعت ماندگار شده این قشر در حالی که تامین آذوقه و آب دام آن ها وابسته به جوشیدن چشمه های آسمان است ضربه مهلک و کاری از این سال خشکی ها دیده اند طوری که دیگر نه از دل مراتع دانه ای می روید و نه در این سال ها آذوقه ای در مراتع مانده تا دام ها از آن تغذیه کنند.
دست خالی مراتع و مرغزارها سبب شده است تا عشایر برای این که بتوانند تنها منبع درآمد خود یعنی دام هایشان را حفظ کنند حتی با قیمت گزاف علوفه بخرند و برخی هم که توانی برای نگهداری دسترنج چند ساله خود ندارند تن به فروش دام های خود با قیمت اندک و چک مدت دار می دهند.
در سال هایی که قطره های باران کمتر از آسمان بر زمین می نشیند چشمه های زمین هم برون دادی ندارند به ویژه در مناطق عشایری که زندگی مردمان آن در بیابان ها و کویرهاست، طوری که در این سال ها که قهر آسمان ادامه دار شده بیشتر منابع آبی شرب و دام عشایر خشکیده و نایی برای آن ها باقی نمانده است.
نجوشیدن چشمه های آسمان و تر نشدن لب های خشکیده زمین در سال ۹۶ سبب شده است تا به گفته مدیر کل امور عشایری استان آغاز کوچ بهاره عشایر خراسان جنوبی به یک ماه دیگر یعنی ۱۵ فروردین ماه سال آینده موکول شود آن هم به شرط این که در روزهای پایانی سال و ۱۵ روز ابتدای سال آینده بارانی مناسب ببارد و اگر هم در این مدت گذر ابرهای باران زا به آسمان این خطه تشنه نیفتد به طور قطع تعداد کمی از عشایر به نقطه هدف خود کوچ خواهند کرد.
به گفته «قوسی» در شرایط فعلی آب مصرفی نیمی از جمعیت عشایری خراسان جنوبی با تانکر تامین می شود که به دلیل دینی که امور عشایری به جامعه هدف احساس می کند این کار را انجام می دهد تا بتواند تا حدودی از دغدغه این قشر که تنها ممر درآمدشان دام است بکاهد، البته امور عشایری به این موضوع واقف است که نتوانسته از پس این کار آن طور که حق این قشر است برآید اما تلاش کرده است تا عشایر و دام هایشان در روزهای قهر طبیعت تشنه نمانند.

• تاخیر در کوچ بهاره

به طور معمول و آن چه روال همیشه است کوچ عشایر خراسان جنوبی از ۱۵ اسفند تا نیمه فروردین هر سال انجام می شد اما امسال به واسطه وضعیت اسفناکی که در بارندگی های سال آبی داشته ایم به طور حتم کوچ بهاره عشایر با یک ماه تاخیر یعنی از ۱۵ فروردین سال آینده انجام می شود.
مدیر کل امور عشایری در حالی در مورد علت تاخیر کوچ بهاره عشایر سخن می گوید که امیدوار به تحقق پیش بینی های سازمان هواشناسی برای وقوع بارندگی روزهای پایانی سال و نیمه اول فروردین سال آینده است تا اگر در این مدت بارندگی باشد عشایر هم بتوانند به کوچ بهاره خود بروند.
وی به این موضوع هم اذعان می کند که میزان علوفه مراتع برای زمان کوچ عشایر تعیین کننده است اما با بارندگی هایی که امسال اتفاق افتاده است مراتع چندان علوفه ای برای تغذیه دام ها نخواهد داشت و به طور قطع بهار هم به گفته عشایر به تاخیر افتاده است، به علاوه این شرایط برای زمانی است که بارندگی باشد اما اگر باران نبارد و وضعیت بارندگی مثل چند ماه گذشته باشد کوچ خیلی محدود خواهد بود. به گفته وی چون علوفه مراتع یک ساله است به طور معمول اگر در پایان اسفند و ابتدای فروردین باران ببارد شاید برای مراتع یک ساله موقت مناسب باشد و حالا همه امید عشایر به بارندگی روزهای پایانی امسال و نیمه اول فروردین سال آینده است.

> مدیر کل امور عشایری: عمده کوچ عشایر استان را داخل استانی می داند زیرا عشایر خراسان جنوبی نیمه کوچ رو هستند و به طور معمول در شهرستان های مرزی به استان های همجوار خود کوچ می کنند

«قوسی» عمده کوچ عشایر استان را داخل استانی می داند زیرا عشایر خراسان جنوبی نیمه کوچ رو هستند و به طور معمول در شهرستان های مرزی به استان های همجوار خود کوچ می کنند. به عنوان مثال عشایر طبس به سمت بردسکن، زیرکوه و قاینات می روند و در کنار آن عشایر سیستان و بلوچستان هم به سربیشه و نهبندان می آیند.

• حمل ۱۲۵ هزار متر مکعب آب

«امسال ۱۲۵ هزار متر مکعب آب با ۱۵ دستگاه تانکر دولتی و به طور میانگین هشت دستگاه بخش خصوصی برای هفت هزار خانوار عشایری استان حمل شد این در حالی است که جمعیت عشایری خراسان جنوبی ۱۵ هزار و ۶۷۶ خانوار است یعنی آب مورد نیاز نیمی از جمعیت عشایر استان به وسیله تانکر تامین می شود.»
مدیر کل امور عشایری استان با بیان این مطلب می افزاید: تعداد تانکرهای دولتی که امور عشایری در اختیار دارد برای رفع نیاز آب عشایر کافی نیست بنابراین مجبور به کمک گرفتن از بخش خصوصی هستیم طوری که گاهی وقت ها در اوج نیاز مجبور می شویم از ۱۵ دستگاه تانکر بخش خصوصی کمک بگیریم و زمانی هم با استفاده از سه دستگاه می توانیم رفع نیاز کنیم یعنی به طور میانگین هشت دستگاه در سال از بخش خصوصی به مدد آب رسانی سیار عشایر می آیند.
«قوسی» این موضوع را هم یادآور می شود که بر اساس دستورالعمل های ابلاغی از سوی سازمان امور عشایری کشور این امور موظف به تامین آب دام عشایر نیستند اما به دلیل و خامت اوضاع عشایر در خشکسالی های مستمر خود را ملزم به تامین آب دام عشایر کرده اند.
هر چند گاهی تخصیص ها در این حوزه به حدی نیست تا نیازها را پوشش دهد و بدهکار بخش خصوصی هم می شویم اما چون تنها ممر عشایر، دام است این کار را برای کمک به حفظ آن انجام می دهیم.
وی ادامه می دهد: عشایر به سختی علوفه و آذوقه دام ها را تهیه می کنند اما برای تامین آب هیچ راهی ندارند طوری که اگر فردی اکنون یک تا سه تن علوفه بخرد تا چند ماه می تواند نیاز غذایی دام هایش را برطرف کند اما اگر آب نداشته باشد هیچ کاری از دستش بر نمی آید.

• تامین آب دام

وی می گوید: به همین دلیل امور عشایری خود را موظف به تامین آب دام عشایر استان کرده است البته شاید به اندازه نیاز آن ها نتواند آب دام را تامین کند چون در هفته یک فرد عشایر برای ۱۰۰ تا ۱۵۰ راس دام خود به یک تانکر آب نیاز دارد، اما در کنار یک تانکر آبی که آن فرد با هزینه خود می خرد امور عشایری هم یک تانکر آب برای دام هایش حمل می کند تا کمی جبران مافات شود. به گفته وی با این ترفند و از این طریق تا حدودی سعی شده است حداقل نیاز آبی عشایر و دام آن ها تامین شود.
به علاوه این را هم باید در نظر داشت که امور عشایری هیچ محدودیتی برای تامین منابع آب شرب عشایر ندارد و موظف به تامین آن است.
این مقام مسئول با بیان این که به طور معمول دیون آب رسانی در ابتدای هر سال تسویه می شود می افزاید: امسال برای آب رسانی به هفت هزار خانوار عشایری استان ۲۰ میلیارد و ۷۸ میلیون ریال اعتبار مصوب شده است و همچنین در سرفصل های اعتباری ۵۲ میلیارد و ۸۷۵ میلیون ریال برای منابع آبی عشایر یعنی مرمت چشمه و چاه های مالداری که حدود ۷۰ مورد است در نظر گرفته شده است.

یک کارشناس مطرح کرد

درآمدزایی خورشیدی راهکاری برای ماندگاری روستاییان

خراسان جنوبی به واسطه موقعیت جغرافیایی و اقلیمی خود منبع سرشاری از انرژی های پاک مانند خورشید به حساب می آید و فنی و حرفه ای می تواند با برگزاری دوره های آموزشی برای روستاییان و مرزنشینان منبع درآمدی برای آن ها ایجاد کند و سبب ماندگاری این قشر در روستا شود.
یک کارشناس آموزش فنی و حرفه ای می گوید: توسعه روزافزون تکنولوژی و در نتیجه نیاز بیشتر به انرژی و تقلیل پرشتاب منابع فسیلی می طلبد که امکانات دیگری را برای رفع این نیاز اساسی بیابیم و از آن بهره برداری کنیم که یکی از این جایگزین ها، انرژی های تجدیدپذیر نظیر انرژی حاصل از وزش باد و نور خورشید است. «اسماعیل دهقانی» با بیان این که در بیشتر مناطق جنوب شرقی ایران حدود ۳۰۰ روز هوای آفتابی وجود دارد می افزاید: این قابلیت نه تنها می تواند امکان استفاده از این نعمت خدادادی را در طول سال و به ویژه در گرمای تابستان برای مصرف شهروندان فراهم کند بلکه با صادرات آن به کشورهای همجوار نظیر افغانستان که هم اکنون نمی تواند بیش از ۳۰ درصد نیاز خود را از منابع داخلی فراهم کند، ضمن ارزآوری خوب ضامن مناسبی برای امنیت کشور ایجاد می کند.
وی مزایای استفاده از این منابع تجدیدپذیر در تولید برق را آلاینده نبودن محیط زیست، در دسترس بودن فراوان و رایگان منابع انرژی های تجدیدپذیر، ممانعت از افت ۱۵ درصدی برق در شبکه توزیع، جلوگیری از خاموشی های سراسری در صورت نقص در شبکه توزیع، درآمدزایی عالی برای مالکان این گونه نیروگاه ها، بی نیازی از توسعه شبکه توزیع و صرفه جویی در هزینه ۵۰ میلیون تومانی به ازای هر کیلومتر طول شبکه و... اعلام کرد.
به گفته وی با توجه به این مزایا و مطابق بند ۱۳ برنامه ششم توسعه ظرفیت تولید انرژی های تجدیدپذیر باید با گسترش نیروگاه های پراکنده و با مقیاس کوچک به پنج هزار مگاوات در ساعت برسد که نیازمند سرمایه گذاری جدی بخش خصوصی و دولتی و نگاه توسعه ای بین بخشی و ملی است.
به علاوه با توجه به بیکاری گسترده در بیشتر نواحی گرم و خشک فلات ایران که باید گفت نیروگاه های خورشیدی بازده بسیار خوبی در آن مناطق دارند می توان از آن به عنوان یکی از راه های تامین معیشت ساکنان این مناطق استفاده کرد.
این کارشناس ادامه می دهد: در همین زمینه اگر برای ایجاد هر شغل حدود ۵۰ تا ۶۰ میلیون تومان سرمایه نیاز باشد می توان با اختصاص ۲۵ تا ۳۰ میلیون تومان (کمتر از نیمی از سرمایه مورد نیاز هر شغل) نیروگاه خورشیدی پنج کیلو واتی را در منازل و مزارع روستاییان ایجاد کرد که ماهیانه در نتیجه طرح خرید تضمینی ۲۰ ساله ای که هم اکنون وزارت نیرو برای توسعه این گونه نیروگاه های خورشیدی در دست اجرا دارد، تا ۲۰ سال ماهیانه حدود ۸۰۰ هزار تومان به اقتصاد خانواده های روستایی کمک می شود.
همچنین در صورتی که در ساخت و تجهیز این نیروگاه ها از تکنولوژی داخلی استفاده شود برق تولیدی تا ۳۰ درصد گران تر خریداری می شود که تامین این تجهیزات در داخل علاوه بر درآمدزایی برای مالکان اشتغال خوبی در صنعت تولید ملزومات این نیروگاه ها نیز به وجود خواهد آورد.
علاوه بر این درآمدزایی از این نیروگاه ها با توجه به عمر بیشتر از ۳۵ سال آن تا بیش از ثلث قرن ادامه خواهد داشت که با برگشت هزینه های احداث آن طی حدود سه تا چهار سال، باقی آن مدت سود خالص بی زحمت و منت و در خوری را عاید سرمایه گذاران می کند.
«دهقانی» با بیان این که برای نیل به این منظور و استفاده از فرصت طلایی سرمایه گذاری در مناطق محروم، نیاز است تغییری کلی در نگاه و رویکرد مدیران حوزه اشتغال، بانک ها، فرمانداران و بخشداران و... ایجاد شود می افزاید: باید بخشی از اعتبارات اشتغال زایی به معیشت آفرینی در این حوزه اختصاص یابد و دفاتر اقتصادی و حقوقی نیز مشکلات حقوقی و بوروکراسی های آزاردهنده در عقد قرارداد و دریافت مجوزها را بررسی و آن را تسهیل کنند. به علاوه با تجدید نظر در مقررات مربوط به بیمه تامین اجتماعی نیز تمهیداتی باید اندیشیده شود تا مالکانی که با آورده خود نیروگاه های حداقل پنج کیلو واتی را احداث می کنند از حق بیمه سهم کارفرما معاف شوند.
همچنین دولت باید صندوقی برای تامین اعتماد سرمایه گذاران به تضمین های ۲۰ ساله شرکت برق ایجاد کند تا در نتیجه این اقدامات و خرید های تضمینی شرکت برق و وجود طرف سوم، گیرندگان وام های اشتغال زایی برای تامین وثیقه معتبر به مشکل برنخورند و بانک ها نیز از بازپرداخت اقساط تسهیلات اعطایی بیمی به خود راه ندهند.
دیگر این که علاوه بر اعتبار بخشی و اعتبار بینی برای توسعه تولید انرژی های پاک، نیاز است دولت به استناد بند ۷۶ برنامه ششم توسعه، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور را با سرمایه گذاری های لازم برای مهارت آموزی به شهروندان به منظور ایجاد و نگهداری و بهره برداری از انرژی های تجدید پذیر تقویت کند تا شهروندان و جویندگان کار با فواید این مهم آشنا و راغب به سرمایه گذاری در این صنعت شوند که این مهم ضمن معیشت زایی مانع مهاجرت روستاییان به حاشیه شهرها می شود و جلوی خالی از سکنه شدن مناطق مرزی و کویری را که با تغییرات اقلیمی به شدت رو به گسترش است می گیرد.